

Moderne tijd

15 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het Congres van Wenen herstelde Duitse vorstendommen, terwijl Siebenpfeiffer zich afzet tegen deze grenzen / tegen deze vorsten in Duitsland / tegen de onderdrukking van het volk 2
- Siebenpfeiffer wil dat de Duitse vorsten burgers worden / wil een einde maken aan de absolutistische vorstenhuizen in Duitsland / wil vrij goederenverkeer door heel Duitsland / wil een verenigd Duitsland, waarmee hij vooruitloopt op de liberale politieke ideeën van het Frankfurter Parlement over de toekomst van Duitsland / het streven naar de Duitse eenwording 2

16 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

4, 1, 3, 5, 6, 2

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

17 maximumscore 4

Uit een juist antwoord moet blijken dat:

- het initiatief voor de petitie werd genomen door de confessionelen, want de petitie richtte zich op het behoud van de 'School met den Bijbel' / op het behoud van christelijk onderwijs 2
- de petitie zich in deze passages vooral richtte tegen de opkomst van de socialisten / sociaaldemocraten, want ze keren zich tegen figuren die oproepen tot opstand / die schreeuwen tegen rijken / die de armen ontevreden maken 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Er is kritiek op het ontslag omdat veel Duitsers van mening zijn dat Bismarck met zijn alliantiepolitiek voor het voortbestaan van Duitsland zorgt / oorlog voorkomt / dat Bismarck de eenheid van Duitsland heeft bewerkstelligd 1
- De keizer schrijft dat (een van de volgende): 1
 - hij de kroon wil redden uit de allesoverheersende schaduw van Bismarck
 - hij de vorst weer zijn plaats wil teruggeven
 - Europa en de wereld de oren spitsen om te horen wat de Duitse keizer denkt (en niet de kanselier)
- waarmee de tegenstanders van het ontslag kunnen argumenteren dat Wilhelm alleen koos voor het ontslag om zijn eigen macht te vergroten / vanuit persoonlijke onvrede over de macht van Bismarck (en daarmee niet handelde vanuit de belangen van Duitsland) 1

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag een juist kritiekpunt wordt genoemd, wordt 1 scorepunt toegekend aan een juiste verwijzing naar de bron.

19 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Je concludeert dat je de informatie uit de brief als betrouwbaar kunt beschouwen, omdat het een persoonlijke brief is van keizer Wilhelm II aan zijn moeder / omdat de keizer de brief niet schrijft met het oog op publicatie, waardoor hij waarschijnlijk de waarheid schrijft over zijn gedachten over (het ontslag van) Bismarck.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De annexatie van Oostenrijk:

- past bij het beleid van Hitler waarin hij streeft naar de aaneensluiting van Duitstalige gebieden 1
- wordt onderbouwd met (een van de volgende): 1
 - het leidersbeginsel / het militarisme (omdat Hitler zegt dat de annexatie hem Führer maakt van het grootste leger ter wereld).
 - het nationalisme (omdat Hitler zegt dat de annexatie Duitsers samenbrengt / uitvoering is van de leus 'Eén Volk en één Rijk').

Opmerking

Als bij de eerste deelvraag wordt geantwoord dat Hitler streeft naar gebiedsuitbreiding / Lebensraum, wordt geen scorepunt toegekend.

21 maximumscore 5

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het kenmerkend aspect dat past bij alle drie de gebeurtenissen is 'de rol van moderne propaganda- en communicatiemiddelen en vormen van massaorganisatie' 1
- Twee van de volgende verklaringen: 4
 - Het schrijven van het script kan verklaard worden met 'racisme en discriminatie die leidden tot genocide, in het bijzonder op de joden' omdat met deze documentaire werd gestreefd naar het uitsluiten van joden / 'het in praktijk brengen van de totalitaire ideologie van het nationaalsocialisme' omdat de minister van propaganda documentaires liet maken om de ideologie te verspreiden.
 - De oprichting van de zender in Hilversum kan verklaard worden vanuit 'de Duitse bezetting van Nederland' / 'het voeren van twee wereldoorlogen' omdat de Duitsers de oorlog probeerden te beïnvloeden met het uitzenden van programma's naar Groot-Brittannië.
 - De betaling voor anticommunistische berichten kan verklaard worden met 'de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog', waardoor de Amerikaanse regering de Sovjet-Unie wilde bestrijden / wilde voorkomen dat de invloed van het communisme toenam.

Opmerking

Bij de tweede deelvraag wordt voor het alleen noemen van een passend kenmerkend aspect geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Door de Sovjet-Unie als zeer armoedig te beschrijven wil Hans S. rechtvaardigen dat:

- in Duitsland communisten gevangen worden genomen / berecht (zodat ze Duitsland niet kunnen verarmen) 1
- in het oosten naar etnische herschikking wordt gestreefd (omdat de (superieure) Duitsers het land beter kunnen besturen) 1

23 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Stalin wilde een tweede front om het Russische leger te kunnen ontlasten / om de Duitsers definitief te kunnen terugdringen 1
- Het uitblijven van het tweede front (een van de volgende): 2
 - werd door Stalin gezien als een poging van de westerse landen om de Russische troepen uit te putten / om te profiteren van de Russische inspanningen, wat bijdroeg aan het wantrouwen tussen beide ideologische blokken.
 - gaf de Sovjet-Unie de kans grote delen van Oost-Europa te bevrijden van de nazi's (die daardoor in de communistische invloedssfeer terechtkwamen), wat bijdroeg aan de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken.

Opmerking

Alleen als bij de tweede deelvraag wordt uitgelegd op welke manier het uitblijven van het tweede front bijdroeg aan het ontstaan van de Koude Oorlog, worden scorepunten toegekend.

24 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De reactie van de Amerikaanse regering dat:

- zij de communistische invloedssfeer respecteert zolang de westerse rechten worden gerespecteerd / alleen met propaganda zal reageren, laat zien dat zij de bouw van de Muur (die alleen het communistische deel afscheidt) niet strijdig achten met het uitgangspunt van de containmentpolitiek dat moet worden ingegrepen als het communisme zich uitbreidt 2
- de Muur wordt gebouwd vanwege het falen van het communisme, past bij het westerse standpunt dat mensen niet uit vrije wil kiezen te leven in een communistisch land (zodat een muur nodig is om de bevolking binnen de DDR te houden) 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Nixon wilde China overhalen zijn steun aan Noord-Vietnam in te trekken (om zo de oorlog te kunnen beëindigen) 1
- Door de aanval wilden de Noord-Vietnamezen (een van de volgende): 2
 - de oorlog in hun voordeel beslissen voordat China zich zou terugtrekken als bondgenoot.
 - laten zien dat de oorlog in het voordeel van Noord-Vietnam beslist kon worden zodat China zijn steun niet zou intrekken / zodat Nixon zou inzien dat zijn poging tot beëindiging op niets zou uitlopen.

26 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Dit schilderij toont een lange rij van mensen die moeten wachten om boodschappen te kunnen doen (waaruit blijkt dat er tekorten zijn), terwijl Russische regeringen vóór Gorbatsjov uitdragen dat zij (centraal geregeld) in alle behoeften voorzien 2
- Het tentoonstellen van dit schilderij (met daarin kritiek op de economische toestand) wordt mogelijk door de Glasnost / de openheid die door Gorbatsjov is ingevoerd 1

27 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit de troonrede is op te maken dat door het einde van de Koude Oorlog de eenwording van Europa werd bevorderd omdat de Oost-Europese landen politiek / economisch betrokken zouden worden bij / geholpen zouden worden door Nederland / West-Europa.